Maandag 14 Augustus 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4283

AMIGOE DI CURAÇAO

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Steunt ons zeemanswerk Klipstraat 49 — 53 Telefoon 1531.

Rommels Leger in de Val.

Eisenhower: „De gelegenheid is geschapen voor een grote overwinning".

Halve cirkel om Oost-Pruisen.

Churchill conferereert met Tito.

VOORLOPIGE VREDES-REGERING IN ROEMENIË.

Frank O'Brien seint in een vertraagd telegram van 11 Augustus uit Istanbul:

Roemeense politieke leiders onder het Hoofd van de Boerenpartij Juliu Maniu hebben een voorlopige vredesregering gevormd, volgens inlichtingen die verkregen werden van iemand, die in nauwe verbinding staat met Boekarest. De beweging zou steeds meer aanhang winnen en hoewel Premier Antonescu er alles van weet, heeft hij niet de macht om in te grijpen.

De zegsman zeide, dat de politieke leiders die geregeld bijeenkomen in Boekarest, in contact staan met de vroegere Roemeense Gezanten in Moskou en Berlijn, die waarschijnlijk posten zullen krijgen in de regering, welke de overgave zal bewerkstelligen. Vier partijen zouden hierin vertegenwoordigd worden. De Partijleiders zouden thans trachten tot een vorm van opvolging der huidige regering te komen. Volgens de zegsman zal men Antonescu vragen om af te treden en de positie van Chef Staf van het leger te bekleden. Het doel der Partijleiders zou een program zijn, dat aanvaardbaar is voor alle grote partijen in Roemenië voor een wapenstilstand en vrede met Rusland, Groot Brittannië en de Verenigde Staten. Dit zou practisch zijn bereikt zo werd verklaard. Op het ogenblik zou de voorgestelde regering, die de huidige moet vervangen zijn samengesteld uit Communisten, Socialisten, Liberalen en leden van de Boerenpartijen. Maniu zal waarschijnlijk Premier worden (Istanbul, (AP) 13.8).

ZULLEN DE NAZIES PARIJS VERNIELEN?

Een Franse ambtenaar gaf uitdrukking aan de vrees, dat de nazies zullen trachten Parijs te vernielen voordat zij zich terugtrekken, als wraak voor de bombardementen op Berlijn. Ook maakte hij bekend, dat De Gaulle's Comité voor de Nationale Bevrijding de vestiging van het bestuur in Frankrijk zal uitstellen tot men naar Parijs kan terugkeren. (Londen, (AP) 12.8).

Generaal Sir Bernard L. Montgomery (rechts), Bevelhebber der Geallieerde grondstrijdkrachten in Frankrijk, confereert met François Coulet, Commissaris voor het bevrijde gebied in Frankrijk (links) en Brigadier Generaal Joseph Pierre Koenig, Bevelhebber der Maquis (Franse strijdkrachten in het binnenland). Het Franse Nationale Comité zal zijn zetel in Parijs vestigen na de bevrijding van de hoofdstad.

EEN DAGORDER VAN EISENHOWER.

Generaal Eisenhower heeft in een speciale dagorder verklaard, dat de Geallieerde legers de „definitieve gelegenheid hebben geschapen voor een grote Geallieerde overwinning". Als volgt luidt de dagorder, welke Eisenhower richtte tot de Geallieerde soldaten, zeelieden en vliegers:

EISENHOWER.
Een belangrijke week tegemoet.

„Door uw gezamenlijke bedrevenheid, moed en vastberadenheid hebt gij in Frankrijk de definitieve gelegenheid geschapen voor een grote Geallieerde overwinning welker verwezenlijking een aanmerkelijke voortgang naar de uiteindelijke val van onzen vijand zal betekenen. In het verleden heb ik op belangrijke ogenblikken speciale oproepen gericht aan de Geallieerde strijdkrachten waarover ik de eer heb het bevel te voeren. Zonder uitzondering hebt gij daaraan gehoor gegeven en de resultaten zijn boven mijn verwachtingen geweest.

Aangezien de overwinning die wij thans kunnen boeken oneindig groter is dan tot nu toe het geval is geweest in het Westen en aangezien deze kans slechts kan worden benut door het uiterste in ijver, vastberadenheid en snel optreden, maak ik deze oproep aan u dringender dan ooit tevoren.

Ik verzoek elken vlieger het tot zijn rechtstreekse verantwoordelijkheid te maken, dat de vijand onophoudelijk dag en nacht wordt bestookt en hij verstoken wordt van alle veiligheid, in strijd of op de vlucht.

Ik verzoek elken zeeman te verzekeren dat geen deel der vijandelijke strijdkrachten over zee kan ontsnappen of worden versterkt en onze kameraden op het land aan niets gebrek hebben wat de vlootkanonnen, de schepen en scheepsbemanningen hun kunnen brengen.

Ik verzoek elken soldaat om voort te gaan naar het hem aangewezen doel met de vastberadenheid, dat de vijand slechts zal leven door overgave: geeft geen duim gronds prijs dat eens veroverd is en laat geen Duitser ontsnappen door een linie wanneer die eenmaal gevestigd is.

Als wij allen vastbesloten onze speciale taak verrichten kunnen wij deze week van belang maken in de geschiedenis van deze oorlog: een schitterende en vruchtdragende week voor ons en een onheilzwangere voor de eerzuchtige nazie-tyrannen. (get.) Dwight D. Eisenhower." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 14.8).

ROUW IN LUBLIN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou: Sovjet-berichten meldden, dat het geweeklaag van 25.000 treurenden opsteeg in Lublin, toen het Poolse Comité voor de Nationale Bevrijding een rouwdienst liet houden voor de slachtoffers, die in het uitroeiingskamp der nazies aldaar overleden. Op het grote plein voor het Kasteel van Lublin zongen de treurenden onder leiding van Priester Kruszinski „Heilige Maagd", het traditionele lied van de Polen. De berichten zeiden verder: „De Poolse soldaten stonden met ontblote hoofden. Vrouwen en meisjes, voor wie de emotie te groot was, wierpen zich op de grond. De gebeden voor de doden duurden urenlang in de hete zon. Duitse gevangenen groeven vele lijken op terwijl vijandig gezinde Polen toekeken. Er kwam geroep van „moordenaars" en „gedegenereerden" uit de menigte terwijl de gevangenen lijk na lijk ophieven uit de gapende kuil.

Het Comité voor de Nationale Bevrijding onthulde een gedenkplaat op de muur van het Kasteel van Lublin en metselaars sloten een urn met assen van de slachtoffers der nazies in de muur in. De gedenkplaat droeg als opschrift: „Aan de millioenen slachtoffers, die gedood werden door de Duitse misdadigers te Maidainek (het dorpje bij Lublin waar het uitroeiingskamp gelegen was) en in het Kasteel. 6 Augustus. Het Poolse volk." (Moskou, (AP) 12.8).

SOVJET-POLITIEK.

De Sovjet-Unie schoof door middel van het agentschap Tass alle verantwoordelijkheid over de voorbarige opstand in Warszawa van zich af met de verklaring, dat de uitgeweken Poolse regering nooit getracht heeft verbinding te maken met het Russische Hoofdcommando. Tass ontkende tegelijk, dat Moskou toenadering gezocht heeft tot het Vaticaan met het aanbod van samenwerking in het oplossen der naoorlogse sociale en godsdienstige problemen. (Moskou, (AP) 13.8).

OMSINGELING VAN DUITSE 7e LEGER GAANDE.

Het Geallieerde Hoofdkwartier maakte Zondagavond bekend, dat de laatste hoofdweg waarover de Duitsers zich naar Parijs kunnen terugtrekken, is doorgesneden door de Noordamerikanen, die uit het Zuiden via Alençon de stad Argentan hebben bereikt. Alzo tracht men het gehele Duitse 7e leger te omsingelen, dat nog een ontsnappingscorridor heeft, welke zowel uit het Noorden als het Zuiden onder het vuur der Geallieerde kanonnen staat (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 13.8).

60.000 NAZIES GEDOOD.

Een speciale Russische bekendmaking zeide, dat de troepen aan het tweede Baltische front meer dan 60.000 Duitsers hebben gedood tussen 10 Juli en 10 Augustus. Bovendien nam men 9.636 gevangenen (Londen, (AP) 13.8).

Het nieuws van vandaag.

Als Eisenhowers „plan de campagne" slaagt zal de volledige bezetting van Frankrijk door de Geallieerden een peuleschilletje zijn. Het gehele leger van Rommel, die blijkbaar nog niet hersteld is van zijn hoofdwonde, is namelijk in een val als gevolg van een der schitterendste manoeuvres van de oorlog. Na Le Mans veroverd te hebben, keerden de colonnes van Bradley naar Normandië terug om de Duitsers in de rug te nemen, die zich verwoed verdedigden tegen de Britse en Canadese legers. De Noordamerikanen snelden door Alençon en bereikten gisteren reeds Argentan, waardoor de ontsnappingscorridor voor het Duitse 7e leger zó nauw werd, dat deze onder vuur genomen kan worden door de Geallieerde kanonnen uit het Noorden en het Zuiden. De Geallieerde vliegtuigen wierpen zich bovendien in de strijd om de weg af te snijden voor de duizenden Duitse voertuigen, die zich pogen terug te trekken in de richting van Parijs.

In een speciale dagorder heeft Eisenhower de Geallieerde soldaten, vliegers en matrozen tot het uiterste aangespoord teneinde de kans die zich thans voordoet ten volle te benutten en zo de uiteindelijke val van den vijand te bespoedigen.

In Italië is er weinig verandering in de toestand aan het gevechtsfront. In Florence wordt de toestand normaler nu Geallieerde autoriteiten kans hebben de bevolking bij te staan in haar nood. Met de opruiming van fascisten en Duits gezinden wordt ook goed vooruitgang gemaakt.

Ergens in Italië heeft Premier Winston Churchill geconfereerd met Maarschalk Tito en met Premier Subasic van de koninklijke regering van Joegoslavië. Churchill heeft hiermede laten blijken, dat Tito zijn steun heeft, doch dat hij het koningschap in Joegoslavië gaarne gehandhaafd wil zien.

Aan het Russische front wordt een stalen halve cirkel getrokken om Oost-Pruisen. De Russische troepen staan van 27 tot 15 kilometer van de Oostpruisische grenzen en de uiteindelijke aanval kan elk ogenblik ingezet worden. In de Baltische Staten heeft intussen de opruiming der Duitsers voortgang. Alleen aan het tweede Baltische front werden binnen een maand 60.000 Duitsers gedood en bijkans 10.000 gevangen genomen.

De Surinaamse Katholieken betuigen Adhaesië.

Namens de katholieken in Suriname — een georganiseerde R.K. Partij bestaat daar voor zover wij weten niet — is een telegram binnengekomen, waarin dezen hun adhaesie betuigen met de Openbare Motie van de Curaçaose R.K. Partij, zoals aan Minister Gerbrandy verzonden. Dit telegram van de Surinaamse katholieken luidt:

„Katholieken Suriname gelezen protest Partij Curaçao Voorzitter Ministerraad Londen betuigen adhaesie telegram. Wensen succes actie Partij.

Namens katholieken:
C. Biswamitre,
A. Burgos,
J. de Miranda,
A. Morpurgo,
H. Sno,
J. Strang,
Ch. Wekker."

Voor zover wij de ondertekenaars kennen, is Biswamitre oudstatenlid en practizijn, de Miranda statenlid, Sno onderwijzer, Strang en Wekker zijn beiden verbonden aan de redactie van De Surinamer. A. Morpurgo is redacteur van Het Nieuws.

Een Russisch kanon met eigen drijfkracht rolt door een straat in Wilno, de vroegere Poolse stad, welke aan Letland werd toegevoegd. De Russen hebben Wilno reeds ver achter zich gelaten in de opmars naar Oost-Pruisen.

De toekomstige sociale politiek in Nederland

door

Mr. Dr. Arie A. van Rhijn.

Bij terugkeer zullen wij in Nederland een land vinden dat economisch arm, maar geestelijk rijk is. Het herstel en de verdere uitbouw van het productie-apparaat zullen het eerst en het meest dringend nodig zijn. Sociale maatregelen moeten bij de nieuwe heropbouw van Nederland worden ingeweven. De vraag zal niet alleen moeten zijn: kunnen wij ons veroorloven bepaalde sociale maatregelen te nemen; maar ook: kunnen wij ons veroorloven die niet te nemen.

Geen sociale gedachte heeft in de oorlogsjaren zozeer de geesten bezig gehouden als die der Sociale Zekerheid. Terwijl deze eis reeds in het Atlantic Charter werd vermeld, heeft vooral Sir William Beveridge daaraan practische vorm gegeven in zijn bekend rapport Social Insurance and Allied Services. Dit rapport heeft een enorme opgang gemaakt. Er werden in Engeland niet minder dan 600.000 exemplaren van verkocht. Minister Churchill verklaarde, dat hij en zijn collega's voorstanders waren van een sociale verzekering „from the cradle to the grave".

Deze grote drang naar sociale zekerheid is allezins verklaarbaar. De jaren vóór de oorlog kenmerkten zich door werkloosheid, loonsverlaging, valuta ontwrichting en internationale handelsoorlog, derhalve door grote sociale onzekerheid. Millioenen vrezen, dat zij na de oorlog weer in die ellende zullen terugvallen.

Het is een quaestie van sociale rechtvaardigheid om dit te voorkomen. Sociale Zekerheid moet daarom niet worden gezien als de wens naar een „lazy man's paradise". Het gaat er niet om voor ieder een donzen bedje te spreiden en daarmee laksheid en traagheid te bevorderen. Wat wij moeten bereiken zijn minimum bestaansvoorwaarden waardoor de energie in den mens zich ten volle kan ontplooien. Armoede en ellende prikkelen niet de energie tot arbeid, maar werken verlammend, gelijk de ervaring leert. Ongetwijfeld heeft de mens een prikkel tot inspanning nodig. Maar die is bij het bevorderen van Sociale Zekerheid nog ruimschoots aanwezig.

Ook economisch heeft de Sociale Zekerheid verschillende gunstige gevolgen. Een lichamelijk en geestelijk goed ontwikkelde arbeider kan een hoge praestatie leveren. Voorts brengt Sociale Zekerheid een zekere herverdeling van het maatschappelijk inkomen, doordat het inkomen van de meer welgestelden naar de minder welgestelden wordt opgeheveld.

Sir William Beveridge ziet dit als uitvloeisel van de gedachte: „first things first: bread for everyone before cake for anybody". Het consumptievlak van de grote massa wordt zodoende verbreed. Daardoor neemt de vraag toe naar artikelen, die relatief goedkoop kunnen worden voortgebracht, omdat hun productie een ruime mogelijkheid tot mechanisatie biedt, nl. de massaproducten, terwijl de relatief dure luxeproducten worden teruggedrongen. Van nog meer belang is het feit, dat de verbreding van het consumptievlak van de grote massa meer stabiliteit in het economische leven ten gevolge heeft en daardoor de kans op een crisis en werkloosheid vermindert.

In Nederland is in de loop der jaren een uitgewerkt stelsel van sociale verzekering opgebouwd. Verzekerd waren voor de arbeiders genomen om te voorzien bij ongeval, ziekte, ouderdom, invaliditeit en werkloosheid. Maar de bestaande regeling heeft op verschillende punten verbetering en aanvulling nodig. Zo is de groep, die in de verzekering is opgenomen veel te beperkt. Er zijn tal van kleine zelfstandigen (kleine winkeliers, ambachtslieden, boeren e.d.) wier inkomen niet hoger is dan dat van een arbeider en die daarom ook onder de verzekering moeten worden gebracht.

Een tweede verandering, die gewenst is, betreft het verschaffen van een uitkering aan weduwen, die kinderen hebben op te voeden. Voorts zijn verschillende uitkeringen, als die bij ouderdom, aan de lage kant. Ook is unificatie van de uitvoering der Nederlandse sociale verzekering nodig, daar die uitvoering thans op menig punt nodeloos omslachtig en kostbaar is. Tenslotte zal ook een betere medische organisatie van gezondheidsdiensten noodzakelijk zijn om de volksgezondheid, die gedurende de jaren der bezetting zo ontzettend heeft geleden, te kunnen verbeteren.

Sociale Zekerheid is niet alleen gewenst, wanneer iemand iets overkomt, waardoor zijn inkomen wegvalt. Dat inkomen zal ook in normale omstandigheden voldoende moeten zijn om er van te kunnen bestaan. Zulks kan worden bereikt door het vaststellen van minimum arbeidsvoorwaarden.

Aanknopingspunt hiervoor vormen de organisaties van werkgevers en arbeiders. Deze zijn door den bezetter ontbonden, maar zullen zo spoedig mogelijk weer moeten herleven. Een zich vrij ontwikkelend organisatieleven is het enige middel om een te grote staatsbemoeienis en een te ruime ambtelijke inmenging tegen te gaan.

Vóór de oorlog bestond reeds in Nederland de Bedrijfsradenwet. De bedrijfsraad werd in een bepaald bedrijf door den Minister van Sociale Zaken ingesteld, maar de leden werden aangewezen door de verenigingen van

werkgevers en arbeiders. De leders van werkgevers en arbeiders waren hier dus in de gelegenheid met elkaar over de belangen van het bedrijf te spreken. Helaas is de ontwikkeling van dit instituut gebrekkig geweest. Een der redenen daarvan was, dat zij slechts over beperkte bevoegdheden beschikten. Hun taak was in hoofdzaak overleggen en adviseren, maar het vaststellen van regelingen was hun onthouden. Hierin zou kunnen worden voorzien door aan bedrijfsraden, onder voldoende toezicht der overheid verordenende bevoegdheid toe te kennen. De verordeningen zouden het ruime terrein der arbeidsvoorwaarden kunnen regelen.

Voor de arbeiders zouden minimum-lonen kunnen worden vastgesteld. Tegenover die minimumlonen zou ook een minimumpraestatie moeten worden verlangd. Want alleen wie zijn arbeidskracht volledig aan de gemeenschap geeft, moet op Sociale Zekerheid aanspraak kunnen maken.

Ook zullen de bedrijfsraden regelingen moeten kunnen maken betreffende het ontslag. Bij de regeling, die in Nederland gold, was daarbij weinig sprake van Sociale Zekerheid. Als regel kon den arbeider de dienstbetrekking te allen tijde met een opzeggingstermijn van een week worden opgezegd. Het maakte daarbij geen verschil, of hij was kort dan wel lang bij zijn werkgever, jong of oud, getrouwd of ongetrouwd, enz. Hier ligt voor de bedrijfsraden een taak om het ontslag aan nadere regelen te binden.

Een ander onderwerp, waaraan een bedrijfsraad veel kan doen is dat van de vakopleiding en scholing. De Sociale Zekerheid is uiteraard voor den geschoolden arbeider veel groter dan voor den ongeschoolden. Aan de systematische vakopleiding van de fabrieksarbeiders op de school en in de werkplaats zou meer moeten worden gedaan, omdat op dit punt een achterstand is in te halen.

Geen ramp brengt de Sociale Zekerheid zozeer in het gedrang als de massale werkloosheid. De Nederlandse fiscale politiek was er niet altijd voldoende opgericht om massawerkloosheid te voorkomen.

De oorzaak der cyclische werkloosheid, die de conjunctuurschommelingen medebrengt, moet worden gezocht in het onregelmatig verloop in de productie van kapitaalgoederen. Wanneer gedurende een bepaalde periode nieuwe fabrieken zijn bijgebouwd, bestelde machines zijn ontvangen, enz., dan gaat de uitbreiding, die zich heeft voltrokken niet in hetzelfde tempo voort. Er komt een tijdelijke stagnatie, die zich eerst in de verminderde vraag naar kapitaalsgoederen openbaart, maar vervolgens haar deprimerende werking in het gehele economische leven voortplant. De oorzaak der stagnatie moet derhalve in eerste instantie worden gezocht in de economische sector van de beleggingen en niet in die van het verbruik.

De vraag dringt zich naar voren op welke wijze de conjunctuurschommelingen kunnen worden voorkomen. Het antwoord moet luiden, dat her er om gaat, tijdens een periode van opgaande conjunctuur te uitbreidingen van het productieapparaat te remmen om, wanneer desnietemin nog een dalende conjunctuur intreedt, tot uitbreiding te stimuleren.

De fiscale politiek van de Staat kan hiertoe in belangrijke mate bijdragen. Men kan in dit verband zeggen, dat wij vroeger in Nederland precies het omgekeerde deden van hetgeen nodig was. In tijden van opgaande conjunctuur moeten de belastingen worden verhoogd en de uitgaven worden beperkt om de expansie van het economische leven een rem aan te leggen. In tijden van dalende conjunctuur daarentegen behoren de belastingen te worden verlaagd en de uitgaven te worden vermeerderd om het economische leven te stimuleren. Juist het omgekeerde gebeurde. Bij economische voorspoed vloeiden de belastingen zo ruim, dat verlagingen veelal mogelijk bleek terwijl de uitgaven werden opgevoerd. Sloeg de conjunctuur om, dan vereiste het sluiten van het budget een verhoging der belastingen en een beperking der uitgaven, met als gevolg, dat het economische leven nog verder ineenschrompelde. Hier is verandering nodig.

Maar niet alleen door het peil der belastingen, ook door de soort der belastingen kan men invloed oefenen op de conjunctuur. Wanneer een depressie wordt veroorzaakt doordat een stagnatie intreedt in de mogelijkheid van belegging, dan is het zaak die beleggingen reeds tijdig te remmen. Dit kan gebeuren door in een oplopende conjunctuur een belasting op de hoge inkomens te heffen, waardoor minder geldmiddelen voor belegging beschikbaar blijven. Het verbruik kan in een oplopende conjunctuur eveneens een rem worden aangelegd door het toepassen van verbruiksbelastingen. Ook een bedrijfsbelasting kan dienst doen om een oplopende conjunctuur te remmen door de reserveringen zwaarder te gaan belasten en daarmede de mogelijkheid tot uitbreiding van het bedrijfsleven te beperken. Men zal ten aanzien van inkomstenbelasting, verbruiksbelasting en bedrijfsbelasting het omgekeerde moeten doen bij een dalende conjunctuur, wanneer het economische leven moet worden gestimuleerd.

Uiteraard verloopt dit gehele mechanisme in de practijk niet zo gemakkelijk als hier wordt voorgesteld. Maar het is goed geen complicaties te vermelden, ten einde het beeld zo duidelijk mogelijk te houden.

Ook is een andere fiscale politiek nog maar één der middelen om de massawerkloosheid tegen te gaan.

Het ideaal der Sociale Zekerheid leeft in de hoofden en harten van millioenen. Het wil geen gemakzucht voor het individu, geen verstening van het productieproces, geen statische maatschappij. Het wil energie bij den enkeling, het opvoeren der productie, in een dynamische maatschappij. Daarom verdient het onze steun.

(Uit Knickerbocker)

MARIA HEMELVAART

door

FRANK VALKENIER.

Aandachtig heeft zij een voor een gegroet,
De reine Maagd gelijk een Moeder doet,
Alleen maar met een blik en is verscheiden.
Een late zon stierf in 't glas. 't Was goed.

Toen heeft een vreemde kracht haar opgericht,
't Was niet haar eigen wil, een ander licht
Bestemde haar en deed haar overglijden
Van dit in 't overtijdelijk vergezicht.

Zij steeg langs paden die geen stervling weet
De nevel dronk haar zevenvoudig leed,
En stond, tot op haar kern ontdaan van lijden,
voor Hem. De sterren haakten in haar kleed.

Een prille klank brak uit een enkle luit,
Dan braken alle hemelkoren uit,
In stijgend, stijgend zingen om de blijde
triomf van die alle hellepoorten stuit.

Die rijst gelijk een peppel aan de boord
Van 't eeuwig water, Moedermaagd, gij hoort
De donkre zang van onvoltooide tijden,
Neem die melodisch op in Uw accoord.

„Zonnewijzer 1940".

Ontvangen

Vergeten Grond, door Jacques Smeulders, uitgegeven door de Surinaamse Katholieke Kring St. Aloysius te Willemstad.

In dit boekje, keurig gedrukt bij de De Stad N.V., worden twee bundels schetsen gegeven, die een indruk bedoelen te geven van het negerdorpje Koetiri en van de streek de Matapica.

Schrijver Smeulders is geen onbekende meer op Curaçao Met fijn gevoel, soms bijna met iets vrouwelijks, weet hij de pen te hanteren. Het resultaat is een verzameling zeer fijngevoelige schetjes, die geboren uit het prangende heimwee van den Surinamer op Curaçao, laten zien wat liefde voor zijn geboortegrond is. Misschien hierdoor, dat de schrijver soms teveel kennis veronderstelt bij zijn niet-Surinaamsen lezer. Soms is het moeilijk bepaalde dingen te begrijpen, hoewel ze voor Surinamers de gewoonste zaak ter wereld moeten zijn. Dit is misschien een kleine tekortkoming, want de schrijver zal toch zeker naast het opwekken van herinneringen bij zijn landgenoten ook wel de bedoeling hebben belangstelling voor zijn land bij niet-Surinamers te kweken. Dit doet hij ongetwijfeld, maar het had nog meer gekund.

Flink doet het aan, dat de schrijver telkens het woord Neger gebruikt. Dat is echt Nederlands en te veel wordt hier vergeten, dat het woord Neger in het Nederlands geen zweem van kwetsende betekenis heeft. Dat is er pas op Curaçao onder buitenlandse invloed, met name door de Noordamerikanen die evenals de Duitsers aan rassenonderscheid doen, ingekomen. Geen sterveling in Nederland, die in het woord Neger iets kwetsends kan ontdekken.

Schrijver Smeulders, die vroeger al eens een boekje geschreven heeft over „de opperste tragedie van den neger, welke de schaamte over het ras is", heeft ook in dit kostbare boekje rond uit het gewone Nederlandse woord gebruikt.

Het is een mooi boekje, dat de liefde en belangstelling, toch al groot voor Suriname, zeker zal versterken.

NEDERLAND

HUYSMANS OVER BELGISCH-NEDERLANDSE SAMENWERKING.

„Wanneer Nederland en België bevrijd zijn, kan een grote eensgezindheid worden verwacht betreffende alle vraagstukken die verband houden met een democratische regering en de verplichtingen der gemeenschap ten opzichte van de bevolking en haar sociale levensstandaard". Aldus schrijft Camille Huysmans in de „Manchester Guardian". Camille Huysmans, oud-voorzitter van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers en oud-burgemeester van Antwerpen was een der leidende figuren van de Belgische Werklieden Partij (socialisten). Huysmans schreef: Het volk en vooral de arbeiders klasse zal nooit vergeten noch vergeven wat de collaborateurs gedaan hebben. Hij beschrijft deze categorie als bestaande uit industriële en ontevreden ambtenaartjes. „In de toekomst kan er voor deze elementen geen plaats zijn en het idee, dat degenen, die zich aangepast hebben aan de bezetting zich zelf kunnen rechtvaardigen met allerlei uitvluchten en verklaringen zal geen succes hebben".

Huysmans beweert in zijn artikel, dat de strekking van de Belgische en Nederlandse sluikpers links is, wat politieke en sociale quaesties betreft. „De onderlinge verstandhouding van de werkende klasse betreffende de toekomst, de ervaringen onder het autoritaire regime, het samen gedragen lot in deze jaren van verdrukking hebben een atmosfeer gekweekt, die een uitgesproken linkse tendenz heeft meegebracht". Hij prees tenslotte de heldhaftigheid van de ondergrondse beweging, die in de bezette landen werkt zonder rechtstreeks contact met een of ander onzijdig land, van waaruit geholpen kan worden. „Zij verdienen, waar wij voor vechten vrijheid en broederschap".

EEN KOGELVRIJE WONING

De snelle vooruitgang der Geallieerden in Frankrijk en de hulp die zij van de marquis ondervinden heeft de Duitse autoriteiten er toe aangezet allerlei maatregelen te treffen in Nederland, waardoor zij hun zenuwachtigheid laten blijken. Zo is er een scherp toezicht gesteld op begrafenissen en mogen geen lijken vervoerd worden per auto, daar men vreest, dat in vele gevallen wapenen in de doodkisten verborgen zijn. De Nederlandse politie is ontwapend en 2400 Duitsers zijn naar Nederland gekomen om de Nederlandse spoorwegbeambten te vervangen, daar zij deze niet vertrouwen. Mussert heeft kogelvrije blinden ter waarde van 6400 gulden voor zijn woning te Naarden laten aanbrengen (Aneta).

OLDENBARNEVELDT EN... HITLER.

De groeiende ontrouw van de N.S.B.-ers in Nederland blijkt uit een rede van Mussert, waarin hij zei, dat de aanslag op Hitler verraad was van de zijde der hooggeplaatsten, die gewoonlijk de eerste zijn om ontrouw te worden als de toestand critiek is. Hetzelfde gebeurt in Nederland, zij het op kleinere schaal en de N.S.B.-leiders weten wel wat er achter hun rug gebeurt. Zichzelf rekenend tot de historische figuren verklaarde Mussert: Vele grote Nederlanders, zoals Willem de Zwijger, Oldenbarneveldt, de Witt, de Ruyter en Domela Nieuwenhuis werden slachtoffer van de ondankbaarheid. Na de internationale bewegingen in drie groepen te hebben gesplitst: royalistisch, kapitalistisch en communistisch, beweerde hij dat de aanslag bepaald door royalisten werd gepleegd. Maar, eindigde Mussert, God staat zichtbaar aan de zijde van de nazies, wie zou dan tegen hun kunnen handelen? (Aneta).

STATEN VAN CURAÇAO.

Vergaderig op DONDERDAG, den 17den Augustus 1944, des avonds te 9 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Alg. Verord. „I. U. en D. 1908" (1944—1945—26).

3o. Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van de „Gedistilleerd-verordening 1908" (1944—1945—27).

4o. Ontwerp-landsverordening betreffende de N.V. Autobusbedrijf Curaçao (1944—1945—15).

5o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de verdeeling van het eiland Curaçao in districten (1944—1945—18).

6o. Ontwerp landsverordening betreffende de reorganisatie der politie (1944—1945—20).

7o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetb. v. Strafvordering (1944—1945—21).

8o. Ontwerp-landsverordening regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid, alsmede de vaststelling van een nieuw kiesreglement van de Kamers van Koophandel en Nijverheid in Curaçao, zoomede van de instelling van een handelsregister in Curaçao (1944—1945—24).

9o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de artt. 706 en 709 van het Cur. Wetb. v/Burg. Rechtsvord. (1944—1945—42).

De wnd. Griffier,
VAN WEEL.

BEKENDMAKING.

Het Hoofd van den Militairen Censuurdienst in het gebiedsdeel Curaçao, gelet op de Bekendmaking van het Militair Gezag van den 1sten Augustus 1944, sub 5 bepaalt:

1. Te Curaçao moeten alle brieven en/of andere geschreven of gedrukte stukken, zoomede gramophoonplaten en belicht of onbelicht fotomateriaal, dan wel de afdrukken daarvan, welke vervoerd zullen worden naar buiten de grenzen van het in „Staat van Beleg" verklaarde gebied, anders dan d. m. v. de Post, ten minste 24 vóór vertrek bezorgd worden op het bureau Postcensuur, Fort Amsterdam 19, 1ste verdieping.

2. Reizigers, die van het vliegveld Hato vertrekken, en die stukken bij zich hebben, als onder 1 bedoeld, welke niet duidelijk het kenmerk dragen, dat zij vóór vertrek de Curaçaosche Censuur zijn gepasseerd, zijn gehouden deze stukken alsnog te toonen aan een der militaire controleurs. Deze militairen zijn kenbaar aan een witten band om den linkerarm, waarop in zwarte letters de woorden: „Contrôle Censuur".

3. Reizigers, die op het vliegveld aankomen, zijn gehouden alle stukken, als onder 1 bedoeld, welke van buiten de grenzen van het in „Staat van Beleg" verklaarde Gebied, worden aangevoerd te toonen aan een der militaire controleurs.

4. Brieven, enz., welke als hiervoren omschreven, aan de Censuur hadden moeten worden getoond, en welke bij onderzoek der bagage of bij fouilleering worden aangetroffen, zullen in beslag genomen en aangehouden worden, ongeacht de waarde, die deze stukken voor den afzender of den vervoerder vertegenwoordigen.

5. De overtreder kan voor den Procureur-Generaal geleid worden, waartoe hem zoo noodig het vertrek belet kan worden.

6. T.a.z. van schepen wordt verwezen naar hetgeen in de Bekendmaking van het Militair Gezag van 1 Augustus 1944, sub. 4, werd bepaald.

7. Op de overige eilanden, waar een Militaire Censuur gevestigd is, zal een soortgelijke regeling worden vastgesteld door het betrokken Hoofd der Censuur.

Willemstad 11 Augustus 1944.

Het Hoofd der Militaire Censuur, vnd.

De Luitenant ter Zee der 1e KL.

A. P. SMITT.

OPENBAAR ONDERWIJS

Aangifte van nieuwe leerlingen

voor de Hendrik- en Wilhelminaschool en de Kleuterschool Prinses Irene op Woensdag 16 en Woensdag 23 Augustus 1944, telkens van 9—11 v.m. bij de Hoofden dezer scholen, zitting houdende in de schoolgebouwen.

Bekendmaking.

Gelegenheid tot kosteloos koepokinenting op 14, 16 en 18 Augustus van 10 — 11 uur v.m. ten kantore van den Gezondheidsdienst Oudeschoolstraat.

De Gezaghebber van Aruba
WAGEMAKER.

BEKENDMAKING

Prinses Margrietschool

Gouvernements G.L.O.B. - School Aruba

Inschrijving van leerlingen voor de te openen Openbare School voor Gewoon Lager Onderwijs B te Oranjestad, Aruba, op Dinsdag 15 Augustus en op Dinsdag 29 Augustus, beide dagen van 10 — 12 uur v.m. en van 4 — 6 uur n.m. in het schoolgebouw (oude Julianaschool).

Voor deze kostelooze school, welke aanvangt op Maandag 11 September a.s., worden ook leerlingen aangenomen voor de hoogere leerjaren.

N.B.:

1. Kinderen, die met 1 September a.s. de leeftijd van 6 jaar bereikt zullen hebben, kunnen voor de eerste klas worden ingeschreven op vertoon van trouwboekje of geboortebewijs.
2. Voor elken leerling dient een geldig pokkenbriefje aan het hoofd der school afgegeven te worden. Voor kostelooze inenting zie men de advertentie van den schoolarts.

De Gezaghebber van Aruba,
WAGEMAKER.

Curaçao

MORGEN GEEN KRANT.

In verband met het feest van de Ten Hemelopneming van de Heilige Maagd zal morgen „Dagblad Amigoe di Curaçao" niet verschijnen.

VANDAAG ONTHOUDING.

Heden op de Vigilie van Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opneming is het onthoudingsdag, dus verboden vlees te eten.

OPPENHEIM ONTSLAGEN.

Met ingang van 5 Augustus heeft de Gouverneur aan Professor Adriaan S. Oppenheim, op diens verzoek, eervol ontslag verleend als voorzitter van de Commissie ter bestudering van Staatkundige Aangelegenheden, onder dankbetuiging van de door hem als zodanig den Lande bewezen vele en gewichtige diensten.

DE STATEN NOGMAALS OVER DE VERSTEKVONNISSEN.

In het eindverslag schrijven de Staten van Curaçao naar aanleiding van de voorgestelde echtscheidingswet nog het volgende:

Vele tegenstanders van het ontwerp verklaarden teleurgesteld te zijn over de inhoud van de Memorie van Antwoord, daar de door hen in het Voorlopig Verslag naar voren gebrachte bezwaren daarin niet ontzenuwd zijn.

Het deed hun voorts vreemd aan te lezen, dat het Bestuur de samenstelling van het bewijs in het strafrecht gebruikt als argument in het civiele recht.

Het oordeel, dat het onderhavige ontwerp in strijd is met het concordantiebeginsel, is in het Voorlopig Verslag onder meer bestreden met de opmerking, dat hier op het ogenblik een noodtoestand heerst. Voor het poneren van deze stelling is geen enkel bewijs aangevoerd. De hier aan het woord zijnde leden waren er dan ook niet van overtuigd, dat zulks inderdaad het geval is. Nu de toestand in Europa zich zodanig ontwikkelt, dat binnen afzienbare tijd verwacht kan worden, dat Nederland in staat zal zijn om zijn eigen inzichten weder kenbaar te maken, achten deze leden het ogenblik om van het concordantiebeginsel af te wijken — temeer daar het hier gaat om een einde te maken aan een toestand, welke al voor tal van jaren bestaat, alsook omdat zij geen practische verbetering in het voorstel zien — slecht gekozen.

Hiertegen werd aangevoerd, dat al wijzen de voortekenen er op, dat Nederland binnen afzienbare tijd vrij zal zijn, er toch wel enige jaren overheen zullen gaan, voordat de normale wetgeving hersteld zal zijn en andere onderwerpen eerst de aandacht zullen vragen. Voorts werd er nog op gewezen, dat het concordantiebeginsel op meer dan één gebied losgelaten is, gelijk reeds in het Voorlopig Verslag aangehaald. In dit verband werd ook nog gewezen op de doodstraf.

Mogen de cijfers van het aantal echtscheidingen misschien niet direct duiden op een noodtoestand, de hier aan het woord zijnde leden betoogden, dat deze in elk geval duidelijk aantonen, dat er dringende behoefte aan ingrijpende maatregelen bestaat.

Ten slotte brachten verscheidene tegenstanders van het ontwerp naar voren, dat een kwaad niet met een nog groter kwaad verholpen kan worden.

Artikelen.

Ad artikel 1, sub 2e. Enkele leden wezen er op dat het hun niet logisch voorkwam — wanneer zij althans de gedachtengang van het Bestuur volgen — om te bepalen, dat in het niet-verschijnen geen vermoeden ten nadele van de(n) gedaagde kan geput worden. Naar hun inzicht moet uit het niet-verschijnen van hem of haar, die daartoe wel in staat is, doch zulks nalaat, wel degelijk een vermoeden geput kunnen worden; aan de prudentie van den rechter ware over te laten wat dit met aanvullend bewijs tot een volledig bewijs maakt. Een en ander naar analogie met het bepaalde ten aanzien van de enkele bekentenis.

Ad Slot- en Overgangsbepalingen. Hoewel degenen, die in het Voorlopig Verslag verklaarden het ontwerp niet te kunnen aanvaarden, indien er in welke vorm ook enige terugwerkende kracht aan gegeven wordt, teleurgesteld waren, dat het Bestuur hen hierin niet tegemoet gekomen is, konden zij zich bij nader inzien, mede gelet op de in Memorie van Antwoord aangevoerde argumenten, in zoverre met terugwerkende kracht verenigen, dat slechts die gevallen onder de oude bepalingen blijven vallen, waarin na de verzoeningscomparitie, indien deze zonder succes gebleven is, door den rechter verlof gegeven is tot dagvaarden.

In het vertrouwen, dat het Bestuur bereid zal zijn zijn mening ten aanzien van het voorstaande alsnog schriftelijk te willen geven vóór de openbare behandeling, achtten de afdelingen deze door de gewisselde stukken voldoende voorbereid.

CONSUL VIBERT.

De nieuwe Britse consul, die, zoals wij reeds gemeld hebben, thans in Barcelona zit en tegen het einde van October hier zal zijn, heet M. E. Vibert. De Heer Vibert is thans consul te Barcelona. Tot de Heer Vibert hier zal aankomen, is de Heer D. W. T. Smithies waarnemend consul.

OUD-LEERLINGEN VAN SCHERPENHEUVEL.

Gistermorgen kwamen ongeveer 80 oudleerlingen van Scherpenheuvel bijeen om Frater Casimirus te huldigen, die enige tijd geleden zijn 25-jarig professiefeest herdacht.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Voetbal: Mobilia — Republiek 2—3: The Western Stars — D.S.C. niet doorgegaan.
Programma van Dinsdag:
10 uur Baseball; 16 uur Jong Bonaire — Surinaams elftal.

VOOR DE ZEELIEDEN.

In het R.K. Zeemanshuis zal morgenavond om 20 uur een ontspanningsavond gegeven worden ten bate van de zeelieden. Deze ontspanningsavond zal gehouden worden met medewerking van de The Dutch Serenaders en is slechts toegankelijk voor zeelieden en mensen die een toegangskaart hebben.

BUITENLAND.

PAVOLINI GEVANGEN?

De Zwitserse radio zeide, dat Italiaanse vaderlanders in het gebied van Piëmont den Secretaris van de Fascistische partij Pavolini gevat hebben en een metgezel van hem hebben gedood (Londen, (AP) 13.8).

DUITSE GROND BEDREIGD.

door
Eddy Gilmore

De Russen hebben een halve cirkel getrokken rondom Oost-Pruisen en het beslissende uur nadert voor de algehele aanval op het meest Oostelijke grondgebied van het Reich. Russische eenheden stonden in het Zuiden van 25 tot 27 kilometer van de grens, in het Oosten van 11 tot 16 kilometer ver en in het Noord-Oosten van 50 tot 72 kilometer.

Terwijl zij een grote aanval op Oost-Pruisen doen zijn de Sovjets ook in staat uit de sector ten Noord-Oosten en Noorden van Warszawa in Noordwestelijke richting op te rukken om het gehele gebied af te snijden.

Militaire waarnemers in Moskou wezen ook op de mogelijkheid, dat de Russen zullen trekken over de Wisla ten Noorden en Noord-Westen van Warszawa en een tweede bruggehoofd over de rivier zullen slaan. Rokossovsky's afdelingen ten Noord-Oosten en Noorden van Warszawa zijn thans versterkt door het grote tweede Wit-Russische leger onder Generaal Zakharov.

Samen rukken zij Noordwaarts in de richting van Oost-Pruisen doch er waren nog afzonderlijke mobiele afdelingen, die Westwaarts schenen te gaan. Van middernacht van Vrijdag tot Zondagavond bevrijdde de Russische opmars aan de Noordelijke flank 530 steden en dorpen en werden drie rivieren overgestoken: de Narva, de bovenloop van de Boeg en de Biebrza. De Russen bewogen zich in Noordelijke en Noordwestelijke richting langs een front van 105 kilometer van de Boeg ten Noord-Oosten van Warszawa tot Goniodis aan de Biebrza of Bobr. Vier belangrijke verkeerscentra welke voor de verdediging van Oost-Pruisen gebruikt kunnen worden, liggen binnen trefafstand van de twee legers. Deze zijn: Ostrow, vlak ten Noorden van de Boeg, waardoor een spoorlijn en zeven verkeerswegen lopen, Ostrolenka, Sanbrovo en Lmosja. Ten Westen van Pskov aan het front in Estland kwamen de Russen binnen 140 kilometer van de Oostzee en veroverden zij het belangrijke spoorwegcentrum Viru tussen Riga en Tallinn.

De Duitse legers in Estland zijn bijna geheel gescheiden van die rondom Riga en in Littauen. Er is zeker geen vereend commando en de afdelingen bieden dikwijls afzonderlijk tegenstand zonder met elkaar in verbinding te staan.

Er is vrijwel geen nieuws van de slag om Warszawa, doch de Sovjets liggen nog buiten de stad ten Oosten van de Wisla, terwijl Rokossovsky meer tanks en voorraden laat aanrukken voor de uiteindelijke aanval op de Poolse hoofdstad (Moskou, AP 14.8).

DE VAL SLUIT ZICH.

door
Gladwin Hill.

De Duitsers blijven krachtig weerstand bieden aan de Noordelijke flank van hun wig in een wanhopige poging om de ontsnappingscorridor open te houden. De Noordwaartse opmars der Noordamerikanen uit Alençon om de val te sluiten, stuit op een grotere tegenstand doch maakt nog voortgang.

De troepen van Von Kluge schijnen gedeemd en worden op intensieve wijze door de luchtmacht en het geschut bestookt, terwijl zij Oostwaarts vlieden uit de steeds nauwer wordende wig van 50 kilometer welke zich ten Oosten van de Orne uitstrekt. De opening van de val is reeds minder dan 30 kilometer breed en wordt voortdurend vernauwd door Bradley's 'hamer' van pantserstrijdkrachten en voetvolk uit het Zuiden en het Brits-Canadese 'aanbeeld' ten Zuiden van Caen.

De Duitse terugtocht is nog geen vlucht. Aan het punt van de wig verzetten de Duitsers zich nog tegen de trage Geallieerde vordering rondom Mortain en aan de Noordzijde stellen zij alles in het werk om de ontsnappingsroute open te houden. Doch practisch alle ontsnappingsroutes naar de Seine zijn doorgesneden. De opening is smal genoeg om geheel bestreken te kunnen worden door het geschut.

Er is weinig nieuws uit Bretagne waar men nog bezig is met de belegering van Brest, St. Nazaire, Lorient en de citadel van St. Malo. Omtrent de vordering in Zuid-Frankrijk waar de Noordamerikanen Zaterdag tot 16 kilometer ten Zuiden van de Loire kwamen is ook weinig bekend. Mogelijke vorderingen in de richting van Parijs of de Loire worden niet te kennen gegeven door het Geallieerde Hoofdkwartier, dat reeds vijf dagen lang poogt om eventuele verrichtingen in dat gebied voor de Duitsers verborgen te houden.

De Zuidelijke kaak van de val om het Duitse leger werd nog nauwer toegedrukt door de Noordamerikanen na de verovering van Alençon op 50 kilometer ten Noorden van Le Mans. De Noordamerikanen hebben reeds met een flinke strijdmacht het gebied van Argentan bereikt op 21 kilometer ten Zuiden van Falaise. Op 8 kilometer ten Noorden van Falaise stoot het grote Brits-Canadese leger gestadig Zuidwaarts hoewel de Duitsers elke duim gronds verdedigen. Het Canadese leger dat aan weerszijden van de Orne opdringt, veroverde nog drie dorpen en kwam binnen 3 of 5 kilometer van Condé sur Noireau. Ongeveer 30 kilometer ten Zuiden sloegen de Noordamerikanen een nieuw bruggehoofd over de rivier de Vareme tussen Domfront — vlak ten Oosten van Mortain — en Mayenne. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 14.8).

CHURCHILL CONFEREERT IN ITALIË.

Downingstreet 10 maakte bekend, dat er in Italië besprekingen gehouden worden tussen Premier Churchill, Maarschalk Tito en den nieuwen Joegoslavischen Premier Subasic Men gelooft dat deze conferenties handelen over het lot van Joegoslavië na de oorlog. De besprekingen begonnen op 12 Augustus en worden nog voortgezet. Het louter feit, dat Churchill met Tito confereert vergezelt het lot van Mihailovitsj en plaatst Tito aan het hoofd van het land waarin Croaten en Serben nog vechten om de binnenlandse heerschappij. Men gelooft ook algemeen, dat de huidige besprekingen de weg zullen plaveien voor een meer actieve militaire steun aan Tito's Partijgenoten, die — naar men zegt — zoveel als 17 Duitse divisies bezet houden (Londen, (AP) 14.8).

Laatste nieuws

— **Het Britse** tweede leger dringt dieper door in de Noordelijke flank van de Duitse ontsnappingscorridor, terwijl Von Kluge voortgaat met de pogingen om zijn troepen in Oostelijke richting terug te trekken in een dramatische wedstrijd met de tijd. „De Duitse terugtocht is nog ordelijk", zeide een officier in het Hoofdkwartier. „Zij worden ernstig getroffen door onze vliegtuigen, doch zij maken een goed gebruik van schaduwen en bosjes en het is moeilijk hen op open terrein te vatten. De toestand spitst zich toe van uur tot uur."

— **De Chinese** troepen hopen zich op voor een grote aanval op Tengtsjung, hun voornaamste doel aan het Salweenfront. Ook worden voorbereidingen getroffen om de stad Lungling aan de Birmaweg te hernemen. Aan het Hunan front trachten de Chinezen de stad Hengyang te heroveren. Op 16 kilometer ten Zuid-Oosten van de stad werd een Japanse strijdmacht opgeruimd.

Koert Gerzon
en
Ina Coppoolse

hebben hierbij het genoegen kennis te geven van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking zal geschieden op den 21sten Augustus a.s.

Huwelijksinzegening zal plaats vinden des namiddags om 5 uur in de Gereformeerde Kerk, Mundo Nobo.

Gaarne verwachten zij hun vrienden tusschen 6.30 en 8.00 uur in hun toekomstige woning Pietermaai 100 B.

Helden van de Slag boven Groot Britannië.

Bij het einde van de Slag boven Groot-Britannië was een eiland van overweldiging gered geworden, niet alleen door de inspanning van zijn eigen zonen, maar ook dank zij de inspanning van mannen van zogenaamd overwonnen naties van het Vasteland.

Dit eiland werd gered niet enkel door Poolse jachtvliegers waarvan één enkele escadrille 150 overwinningen had behaald, en een andere 28 toestellen in drie dagen tijds had neergeschoten, of door Tsjechoslowaakse jagers die al even gelukkig waren, doch ook door Belgen en Nederlanders die bewezen dat, zoals in de bokssport, de lichtgewichten in staat zijn om zeer harde slagen toe te brengen. Zij allen hebben recht op een aandeel in de overwinning".

De eerste in de strijd.

In deze brochure werd een gezamenlijke officiële hulde gebracht aan de vliegers der overweldigde landen van het Vasteland, die zich onmiddellijk na de nederlaag der legers van hun vaderland, dat door de As-mogendheden werd verknecht, rondom de R.A.F. kwamen scharen.

Na de tegenslagen in 1939 en 1940 waren deze dapperen de eersten om de strijd tegen den gemeenschappelijken vijand opnieuw aan te gaan en hem te gaan bevechten daar zelf waar zijn meesterschap aanvankelijk onaantastbaar leek: in de lucht.

Het persoonlijk offer van deze dappere mannen toont de triomf aan van de morele krachten op de materiële krachten. Opbeurend is het te zien, hoe het gezamenlijk optreden van een handvol mannen, die het hart op de rechte plaats hebben, een ogenschijnlijk wanhopige toestand kan veranderen, vooral wanneer zij kunnen rekenen op de steun van een keurcorps zoals de R.A.F., in dienst van een natie als Groot-Britannië, die vastberaden in de strijd staat en tevens het centrum is van een onmetelijk rijk met ontzaglijke hulpbronnen.

Nationale en gemengde escadrilles.

De schrijver van „There's Freedom in the Air" heeft op treffende wijze de steeds toenemende bedrijvigheid doen uitschijnen van de Belgische, Vrije Franse, Griekse, Nederlandse, Noorse, Poolse, Tsjechoslowaakse en Yoegoslavische vliegers die, alvorens opnieuw geestdriftig te mogen opstijgen om de „Luftwaffe" te bestrijden, verplicht waren zich eerst aan een nieuwe technische opleiding te onderwerpen en daarna een andere taal dan de hunne, het Engels, aan te leren.

Het spreekt vanzelf dat zij deze moeilijkheden te boven kwamen. Bovendien konden zij, geholpen door hun onderscheiden nationale Regeringen die in het Britse Rijk gevestigd waren, in het kader van de Royal Air Force een tamelijk groot aantal nationale escadrilles hersamenstellen.

Hun vereniging met de R.A.F. is zo sterk geworden dat er behalve de nationale escadrilles, talrijke gemengde escadrilles bestaan die het nauwe wapenbroederschap bevestigen, dat thans onder de Verenigde Naties heerst. Sommige Britse escadrilles staan overigens onder het bevel van Belgische, Poolse en Tsjechoslowaakse officieren.

Het schijnt, dat de Belgische vliegers die gewoon waren Hurricane-vliegtuigen te besturen, samen met hun Nederlandse kameraden, onder de eerste geallieerde vliegers zijn geweest die met de Britten en de Polen aan de Slag van Groot Britannië hebben deelgenomen en er prachtige uitslagen hebben behaald.

Het aantal van die vliegers groeide snel aan, ingevolge het voortdurend aankomen der vliegers van het begin van de oorlog, die erin gelukten uit krijgsgevangenenkampen te ontvluchten. In 1943 reeds waren er meer Belgische vliegers dan op de dag der mobilisatie en de successen die zij op alle slagvelden hebben behaald, zijn waardig van de meest verheven militaire tradities van hun land.

Flinke jagers.

Zoals de schrijver van de brochure eraan herinnert, onderscheidden de Belgen zich vlug als jagers. Een Belgische escadrille had, negen maanden na haar vorming, reeds 30 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten of beschadigd.

De schrijver verhaalt met een levendige sympathie hoe de Belgische Militaire Luchtmacht haar standaard, die gedurende een tijd in een veld in het bezette land verborgen was, terugkreeg en hoe hij op indrukwekkende wijze tijdens een officiële plechtigheid aan de eerste Belgische escadrille, die in Groot-Britannië gevormd was, werd aangeboden.

De Belgische vliegers mogen er fier op zijn de lauweren van de R.A.F. met hun kameraden van het Britse Rijk en van de geallieerde landen te delen. Onder hen bestond van meet af een wedijver waaraan in dit officiële werk met zoveel sympathie en oprechtheid hulde werd gebracht.

Wanneer de gehele waarheid zal mogen gezegd worden en andere documenten ter beschikking van de navorsers zullen gesteld worden om de geschiedenis van de oorlog te schrijven, zal men ongetwijfeld vaststellen, dat tijdens deze harde tijden, buitengewone persoonlijke offers aan geallieerde kant de verwezenlijking hebben mogelijk gemaakt van dit ontzaglijk verbond van morele krachten, dat tussen zoveel mannen van gemartelde en van vrije landen ontstaan is, om Duitsland te verslaan wanneer dit land, voor de tweede maal tijdens deze eeuw, de overheerser van de wereld wilde worden. Het is bovendien van uit de lucht dat zij zich eensgezind op Duitsland, hebben geworpen om zijn macht te vernielen.

Elias Enquête.

„....het onverklaarbare phenomeen dat in zo'n krankzinnige maatschappij zovele mensen zo allergelukkigst kunnen leven".

(Chris Engels).

Lang, heel lang geleden, toen Elias hier nog leefde en werkte op Curaçao, heeft Economische Berichten een enquête uitgeschreven met drie vragen, 1) voor welke problemen Curaçao gesteld zal worden na de oorlog, 2) hoe hieraan tegemoet te treden en 3) welke maatregelen nu eventueel reeds in verband hiermede moeten worden getroffen.

Het volgende wonderlijke amalgama van 26 lieden antwoordde erop:

Pater de Barbanson (redacteur La Cruz), Jan H. van Boven (Economische Zaken), Pater Brada (Vicariaatssecretaris), Jhr. de Brauw (Aruba), Izak H. Capriles (bankdirecteur), Constan Casiano (sociaal werker en redacteur La Union), Ecury (Aruba, koopman), Henny Eman (Statenlid), Dr. Christiaan J. H. Engels (arts, dichter, musicus, schilder, zwemmer, schermer enz. enz.), George Ferguson (Griffier Staten), Gerhardt (Bonaire, koopman), Dr. Joh. Hartog (redacteur Dagblad Amigoe di Curaçao), E. Lopez Henriquez (redacteur La Prensa) J. A. de Jongh (Statenlid), Frans H. M. Kerner (handelsman), Isid. Kessing (van het Historisch Archief), F. R. Koster (assistent van de olie-administratrie). Mr. St. W. van der Meer (advocaat), Nic. van Meeteren (consulair administrateur), J. C. Paap (Economische Zaken), J. Pauw (?), J. van der Velden (Verzekeraar, directeur van De Nederlanden), Mgr. P. I. Verriet (Apostolisch Vicarius), J. Wervers (?), Hendrik de Wit (dichter en redacteur van Beurs en Nieuwsberichten), P. Wurtz (Havenmaatschappij).

Hoeveel zendbrieven de wereld, d.w.z. Curaçao, zijn ingegaan, weten wij niet, maar naar Elias ons indertijd vertelde, heeft maar een fractie geantwoord. Dat is jammer. Van Aruba en Bonaire kwamen inderdaad antwoorden, van de olie-maatschappij kwam er een stuk van Koster, maar men mist iets van de leidende personen. Ook van den Gouverneur, die anders een welversneden pen heeft en krachtens zijn ambt vele komende problemen beter zal kunnen overzien dan het gewone volk, kwam helaas niets. De kranten antwoordden alle, behalve Boletin Comercials Bloch.

De behandelde punten lopen zeer uiteen. Van de gedemobiliseerde schutters (die vaak ter sprake komen), tot sterilisatiewetten, aloëcultuur, mishoren, studiebeurzen en voedselproblemen.

Zoals nimmer bij dergelijke enquêtes, waar de vragen in het vage zijn gesteld, is een vaste kern niet te vinden. Wel kan men concluderen, dat velen verschillende problemen voorzien. De meesten hebben serieus geantwoord, sommigen hebben zo maar wat geschreven. Wie alle stukken door leest en Curaçao niet kent moet zich afvragen, hoe het mogelijk is, dat er hier nog overlevenden zijn temidden van zo'n wirwar van vraagstukken. In de practijk valt het dan nog al mede, want hoe meer men uit de Nederlandse kringen elders hoort, des te meer prijst men Curaçao gelukkig. De zin welke wij als motto hierboven schreven is misschien van alles nog de meest wijze opmerking van alle stukken. Zijn ongeluk immers heeft men meestal aan zichzelf te wijten.

Toch is het nut van een dergelijke enquête niet te onderschatten. Velen, die anders niet tot schrijven komen en die toch vaak een probleem voorzien, dat van groot gewicht zal blijken te zijn, deden het nu. Ook al is het onmogelijk een kleinste gemene veelvoud van alle antwoorden te maken, voor de overheid, die tot taak heeft de zaak te leiden, zullen ongetwijfeld vele te berde gebrachte vraagstukken van belang zijn en vaak zal zij ook een vingerwijzing voor de oplossing krijgen. In elk geval moeten wij niet met de handen in schoot zitten en bijvoorbeeld de grootste twee vraagstukken, die in verschillende antwoorden naar voren komen:

demobilisatie en werkloosheid het best oplossen door terstond een aanvang te maken met volkswoningbouw en de inlandse industrieën te bevorderen (aloë, dividivi, zout, schoeners).

Hiernaast zullen leiders nodig blijken, zodat studiebeurzen, door enkelen bepleit, gewenst zijn om deze leiders naar Nederland te kunnen sturen. Maar voor leiders en niet-leiders is een sterke geest het best. Voorziening in de geestelijke behoeften van ons volk is daarom een van de andere problemen, waar verschillenden op wijzen.

Zo is dit nieuwe nummer van Economische Berichten, het eerste dat door Eugene A. Winters werd verzorgd, een zeer belangrijke documentatie geworden. Er worden vingerwijzingen gegeven die nu en later van belang zullen blijken.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Bij het openslaan van uw blad zocht ik als gewoonlijk direct naar nieuws over Suriname. Wat blij was ik toen ik een kop mocht vinden luidende „Nieuwe industrie in Suriname".

Met aandacht las ik en een gevoel van tevredenheid kwam over mij. Wat fijn dacht ik, een bron van inkomen, een uitkomst voor Suriname. Lees maar zelf, 22 ha. land reeds beplant, 32 gezinnen reeds ondergebracht om het land te bewerken; máár 22 ha., neen lezer, nog zeker 380 ha. grond liggen braak om eventueel bewerkt en beplant te worden. Het gaat goed, verschillende inlichtingen reeds ingewonnen, toestemming tot het verschepen van machinerieën is verkregen, meer nog 800.000 flessen besteld en volgens het plan zullen per dag 6000 stuks ananassen van gemiddeld 3 pond verwerkt worden.

Ofschoon de fabriek nog komen moet geeft dit alles den Surinamer aanleiding tot vreugde. Was ik even blij nadat ik het heel artikel had gelezen? Neen lezer, een stroom van woede overkwam mij omdat ik lezen moest: Overvloed van citrus vruchten in Suriname. Sinaasappelen thuis bezorgd een cent per stuk. Uitvoer naar Curaçao en andere plaatsen niet mogelijk. De sinaasappels moeten rotten! Waarom moeten de sinaasappels rotten? Wel omdat gebleken is dat bestelde machinerieën niet verkregen konden worden.

Is dat waarheid vraag ik mij zelf af. Is Suriname de Sodoma van de 20ste eeuw, een vervloekt stuk land der aarde, een stuk land dat geen recht van bestaan heeft? Stel u voor, ieder lezer voor zich zelf wat het voor u zal zijn indien gij te water raakt midden in zee, vlak naast u een drijvend hout ziet, uw hand er naar toesteekt om die te grijpen en ...... een „grappenmaker" dat hout een honderd meter verder trekt en het dan uitgiert van zijn „mop".

Een levensweg wordt Suriname afgesneden kan Suriname niet worden aangeboden, is er misschien een willen bij dit kunnen? Ik weet het niet, doch Suriname moet en levert een groot percentage bauxiet voor de noodzakelijke oorlogvoering.

Indien de kleinste vertrapte mogendheden eisen stellen en richtlijnen geven aan hun grote broers heeft dan Suriname een vrij grondgebied niet dat recht zulks te doen? O (vuige) politiek!

En dan geen export naar Curaçao! Het lijkt mij onwaarschijnlijk, dat indien Nederlandse geest heerst én bij de verschillende Transport Maatschappijen, èn bij de handelaren én bij het Gouvernement dat een zó noodzakelijke vrucht als de citrus voor Curaçao niet op de plaatselijke markt kan worden aangeboden. Ik ben van mening dat met een beetje goede wil door samenwerking van alle betrokken partijen in deze toestand verandering kan worden gebracht. Een uitvoer van Surinaamse producten naar Curaçao is niet alleen een voordeel voor Suriname maar ook voor Curaçao. Elk land is afhankelijk van een ander; dit is immers een ordening van boven die altijd zo is geweest en zo zal blijven. Wij gaan trots over een „Groot Nederland" maar, deze zal dan slechts recht van bestaan hebben indien er samenwerking betracht wordt.

Op blz. 37 van „Vergeten Grond" door J. Smeulders zo juist verschenen (Uitgave van de Surinaamse Katholieke Kring St. Aloysius, prijs *f* 1.75) staat: Oliepalm en cassave groeien goed en er was in vroeger jaren een katoencultuur ..... (Prof. Dr. J. Kielstra Gouverneur van Suriname). Deze geleerde Doctor vergat blijkbaar dat men ook kon spreken van cacao-, koffie en suiker industrie

Dit alles in **vroeger jaren.** Ja, ik herhaal het, in vroeger jaren toen er geen wijs beleid was, maar later, vooral in de laatste 10 jaren van „professoraal" beleid ja toen...

Aan Curaçao richt ik het volgend verzoek: Curaçao help uw zelf, help Suriname, gij door uw onverteerbaar goud en zilver en voor de gezondheid zo schadelijk olie maar toch kostbaar en gij Suriname help Curaçao met uw landbouwproducten vitamine rijk.

Ik eindig dit stuk met het slot van de Epiloog van J. Smeulders in „Vergeten Grond" en zeg: Mijn God! Mijn God, erbarm U over mijn land!!

A.B. Lo.

Naschrift van de Redactie: Lezer Lo neemt de zaak wat te dramatisch op. Doch het is zeker betreurenswaardig, dat er geen geregeld scheepsverbinding is tussen de twee vrije delen van het Nederlandse Rijk in Amerika. Wij vernemen dat enkele particuliere firma's hier onderhandelingen voeren om wat van de Surinaamse sinaasappels naar Curaçao te krijgen. Het is te hopen, dat zij succes hebben.

GAPEN IS GEZOND.

Men pleegt den kinderen altijd te leren, dat het onopgevoed is om te gapen, maar als men geloof mag slaan aan de beweringen van de nieuwere autoriteiten op medisch gebied, begint het er wel op te lijken, dat onze ouders hun gaapverbod wel mogen opheffen en meteen de kinderen aanmoedigen, om, wat men zoude kunnen noemen de kunst om te gapen te beoefenen.

Volgens de waarnemingen, welke het resultaat zijn der nieuwste onderzoekingen op het gebied van het gapen, is dit de natuurlijkste vormen voor de ademhalingsgymnastiek, daar men daarmede bereiken kan, dat alle spieren van borst en hals in beweging gebracht kunnen worden.

De dokters raden thans wel aan, dat men iedere morgen en avond grondige gaapoefeningen verrichten kan, tewijl men tegelijkertijd alle leden kan strekken, want daardoor komt lucht in de longen en worden de ademhalingsspieren versterkt. Een bekende autoriteit is ook tot de conclusie gekomen, dat dit soort gymnastiek het merkwaardig talent bezit om ziekten in oren en keel tegen te gaan.

Gedurende de eerste helft der 18e eeuw bediende men zich in Engeland van het gapen als een Kerstmisspel. Hij die het beste kon gapen, bekwam een prijs, die volgens de historische overleveringen in de regel bestond in een Cheshire kaas.